

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1675. Soc. 136.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

regra venit in Lusitaniam. Ulyssipone docuit anno Latinas litteras, missus Conimbricam audiendae Theologiae causa, perniciosae febris extinctus est. Post illius obitum cognovère, postulasse facultatem ad Indiam eundi, atque ipsi concessam.

14. Indiam petiverunt quinque sacerdotes, unus solum erat Lusitanus, ^{Professi ad Indiam,} caeteri ex diversis regionibus Italiae. Compulsi ventis ad Brasiliam, inde data opportunitate Goam direxere cursum. Tres navem ad Maranoni^{Ad Maranoni-}am conscendè, Emmanuel Pereira, Franciscus Riberius, sacerdos, & Simon Luisius non sacerdos. Tavira in Algarbiis oblata Collegii fundatio. P. Benedictus Lemius ^{Rejicitur fundatio Tavirae,} Eborensis Academiae Theologicus Professor eò tetendit rem inspecturus. Cum illa regio duo jam haberet Collegia, essentque nonnullae difficultates, non fuit, cur non rejiceretur.

15. Per Vifensem dioecesim excurrere comitantes Episcopum Joannem Mellum Ludovicus Taborda, & Antonius Figueiredus sacerdotes. Inter alios abusus, exterminatus est unus apud incolas Guardami. Si nocte domum red-eunte pecore, deficiebat justus numerus; ut sciret pastor, an ovis aberrans, aut capra esset lupo futura praeda, vel non, recitabat carmen, rogabatque alios & ipsi id recitarent. Si recitantium aliquis, memoriã fallente nequiret ad finem cam cantilenam perducere, citra dubium opinabantur, inter dentes & ungues lupi periclitari pecus. Sin recitarent totum carmen, saluum pecus non dubitarent. Ad faciendam superstitioni fidem, dicebant, aurora sequenti videri homines humanã formã augustiores, habentes humeris baculos, & pecus devium custodientes: interpretabantur esse defunctos consanguineos illius, cujus esset pecus. Aliis parco, quia sunt in hujusmodi excursionibus communia.

Annus 1675. Soc. 136.

I.

IN Angliam navigarunt P. Benedictus Lemius, & Augustinus Laurentius, id ^{Professi in Angliam,} postulante Regina, ut supplerent vices demortui Confessarii. Aprilis 29. solverunt Ulyssipone. Cum adventarunt, jam Regina, ut sibi esset a confessionibus, alterius familiae virum elegerat, ideoque facti sunt Reginae concionatores. Quatuor sacerdotes se commiserunt Indicae navigationi, Andreas Furta ^{Professi ad Indiam,} dus, qui Goã venerat iussu Proregis ad quaedam magni momenti transigenda negotia. Franciscus Mendezius, Michael Gomezius, Lusitani, & Josephus Franciscus senior Aragonius.

2. Septem pie vitã sanctorum memoria superest agendo. Collegium ^{Moritur P. Emmanuel de Cruce.} Scalabitanum 8. Januarii amisit suum Rectorem P. Emmanuelem de Cruce, virum insignem moribus ornatissimis. Natus est Espitii in agro Leiriensi. Splendidum illi ad scientias ingenium. Litteras humaniores, & Rhetoricam docuit Conimbricæ. Nimia studendi aviditas sic debilitavit, ut proximus phthisi patiendae fuerit: id malum aegre vitavit; propterea abstinere a caeteris magisteriis necessarium erat. Non minoribus curis impendit se animae suae virtutibus excolendae. Magistrum tironum Eboræ constituerunt: quas virtutes in se expresserat, novis instillavit Christi militibus. Materna suavitas fecit amabilissimum. In rebus ad pietatem spectantibus totus praesens spiritus dulcedine liquefiebat in lacrymas.

3. Noctu chorom templi adibat, & coram DEO sub specie panis latenti horas non paucas orationi impendit. Durus in corpus suum diverso cruciatuum genere. Nihil illum aequè contristavit, atque tironem ullum tristem incedere. Redierat unus ex peregrinatione claudicans, iussit lavari pedem aquae mixto sale; cum postero die non celsasset dolor, & aegre pedem humi figeret; vocat in cubiculum, imperat nudari pedem, ac poni quietum in sedili: tunc Emmanuel flecit coram Crucifixo genua, & paulo post surgens signat pedem signo Crucis, dicens, sume tibiale, & calceum, & abi, nihil enim doloris te jam impedit.

Neque

Neque ampliùs dolorem sensit, aut claudicavit. Dum preces fundit in parvo sacello, nunc dicato Virgini à modestia, visus est à terra sublimis. Renunciavit Scalabi Reçtor dixit religioso quondam tironi suo gratulanti de novo magistratu: vellem mori inter meos novitios, brevi audies me vità defunctum. Ita contigit. Cerei in ejus funere exardentes tam parùm decreverunt in pondere, ut res sit habita par miraculo.

P. Emmanuel
Riberius.

4. Aprili mense in Angolano Collegio vità receffit P. Emmanuel Riberius Salaciensis Coadjutor spiritualis. Annis tribus exercuit nostra ministeria Mazagoniæ in Africa. Postea missus ad Angolam duos & viginti annos illic transegit, quosdam in Collegio Congensi inter assidua vitæ pericula. Sepe discurrit per remotas à mari provincias Apostolici viri munia obeundo. Adversus ægotantes usus inexplicabili charitate. Severissimus sibi fuit, ac dedimus multum commercio cum DEO, ac divinarum rerum contemplationi.

P. Balthasar
Tellius.

5. In Domo Professa D. Rochi 20. Aprilis P. Balthasar Tellius Ulyssiponensis, septuagenario major. Eminuit in studiis humanioris litteraturæ; Bracharæ, Ulyssipone, Eboræ, & Conimbricæ primariam Rhetorices cathedram moderatus est. Philosophiam Conimbricæ, Theologiam professus Ulyssipone, Typis commisit cursum Philosophicum, historiam hujus Provinciæ usque ad mortem S. P. Ignatii duobus voluminibus, & historiam Æthiopiæ. Fuit Socius Provincialis, Reçtor Seminarii Hybernici, & Ulyssiponensis Collegii, Provincialis, ac tandem Domus Professæ Præpositus.

6. In tractandis sæcularibus, & nostris nemo illo urbanior. Composuit gravissimas discordias inter Canonicos Bracharenses, & Portuenses. Locavit in perpetuum tabernaculum cum Eucharistia in villa suburbana Conimbricensis Collegii. Postremis annis semper ante cænam orabat in templo coram sanctissimo sacramento, postulans enixè, ne sine viatico decederet. Accipiens moriturus habuit gratias, quòd postulatis dignaretur annuere.

P. Ignatius
Martius.

7. Gafetii in Prioratu Crateni 8. Decembris P. Ignatius Martius. Ibidem hausit primam lucem. Valetudo debilis non concessit multum in studia incumbere, idcirco vixit contentus gradu Coadjutoris spiritualis. Redux è Madera, ubi docuit Latinas litteras, à Mauris captus cum P. Antonio de Fontibus. Postquam est ereptus diræ servituti, cœpit phthisi contabescere, nihil proficiente aurâ patriâ, ad quam missus est.

P. Antonius
de Fontibus.

8. Eboræ 14. ejusdem mensis P. Antonius de Fontibus, de quo antea. Redditus è servitute Lusitano solo Eboræ, ubi est natus, docuit pueros alphabetum. Plurimum assidebat expiantibus conscientiam. Honoris contemptor ab aliis sperni ambiebat.

P. Franciscus
Leitius.

In Domo Professâ Ulyssiponensi P. Franciscus Leitius in eadem urbe natus, ibidem professus Rhetoricam, & Philosophiam. Reçtor Farense Collegium, & Maderense. Erat illi ad succurrendum miseris summa charitas. Multus fuit in audiendis pœnitentibus, & sacro suggesto, charus omnibus, & observans religiosus. Ibidem 29. Januarii Michaël Leitius Franciscici germanus, indefessus operarius, five die, five nocte evocaretur. Negotia

P. Michael
Leitius.

vinculis addictorum procuravit pari ipsorum utilitate, & charitate.

Annus 1676. Soc. 137.

Missiones.

I.
Quamvis hoc anno nullus ad transmarinas regiones iter adornaverit: non defuere, qui per insulas Maderensem, & Michaëlsenem excurrerent. Per illam PP. Christophorus Sequeira, & Josephus de Fontibus. Annis quoq; præcedentibus alii non pauci eandem insulam excoluerant repetitis excursionibus. Pontædelgadæ, quæ Caput est insulæ Michaëlenis, noctu corripuit incendium domos viæ proximæ nostro Collegio, ut plerumque reguntur culmo, in cinerem momento redactas. Misit Emmanuel Gonçalvius Reçtor & nostros, & famulos, qui operam adhiberent restinguendis flammis. Mader